

Nr 1

Jaanuár 2008

TÄHKE

WWW.LASTEKAS.EE

www.taheke.delfi.ee

Head uut aastat kõigile! Aasta esimene Täheke räägib lugemisest ja raamatutest. Raamatutega on seotud nii kokanurk kui ka lugu Eesti lastekirjanduse keskuse uuest majast. Samuti ilmub üle pika aja ilmub taas Tähekesse raamatubriik. Ja Aino Pervik on kirjutanud vahva loo härra LugemisHullust!

Ka Tähekesse jutumull on raamatuteemaline. Nimelt läks Juhansonide peres telekas aastavahetusel katki. Pere tähtsaim liige kass Peeter on seetõttu raamatute peale üle läinud. Peeter lausa neelab neid nagu värskaid räimi! Ühel päeval otsustab peretütar Pille-Elisabeth Peetrile märkuse teha. **Mida Pille-Elisabeth ütleb?**

Saada oma vastus enne 19. jaanuari meiliaadressil taheke@taheke.ee või lahtisel postkaardil Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn.

Vastusele lisa **kindlasti** oma nimi, vanus ja aadress! Parimatele vastajatele on auhinnaks Tähekesse sussikott, Eno Raua raamat „Naksitrallid“ Edgar Valteri piltidega ja Ilmar Tomuski „Tere, Volli!“ Kirke Kangro piltidega. Mõlemad raamatud on ilmunud kirjastuses Tänapäev.

...

Eelmise kuu jutumullimängus tahtis Täheke teada, mida lumme pikali visanud põhjapõder Lembit jõuluvanale ütleb.

Võiduvastused:

Lembit ütleb: „Jõuluvana, tule viska ka pikali, teeme lumeingleid!“

Brita Liivamaa (10 a), Laagri

Lembit ütleb: „Ma hakkam kohe jõululast sünnitama!“

Melissa Maria Akkel (8 a), Haabneeme

Põhjapõder teatab: „Olen läbi nagu läti raha!“

Andre Suursaar (8 a), Harjumaa

Brita saab auhinnaks raamatu „Anna ja tema merisiga Julius“, Melissa Maria raamatu „Notsu Norbert ja Tähetäpi mudaravila“ ning Andre Suursaar raamatu „Kirjad Felixilt“. Lisaks muidugi Tähekesse sussikott.

Detsembrikuu Lego mängu võitjad on

Henri Tiitus Tartust,

Harli Kodasma Pärnumaalt,

Artur Näägo Kohtla-Nõmmelt,

Ergo Steven Pruuli Tallinnast,

Kaspar Hinno Läänemaalt.

Palju õnne! Kõik auhinnad saab kätte posti teel!

Joonistanud Hillar Mets

SISUKORD

Kaks veoautot <i>Wimberg</i>	4
Uks õuna sees <i>Wimberg</i>	5
Suveniirid ja talveniirid <i>Jan Rahmann</i>	6
Suur saladus <i>Kätlin Vainola</i>	8
Unelinnu pesa <i>Kristiina Kass</i>	9
Härra Lugemishull <i>Aino Pervik</i>	10
Lasteraamatute uus kodu <i>Ilona Martson</i>	12
Muinasjututegelaste toidud <i>Tagli Pitsi</i>	14
Parimad jubejutud	16
Raamat	18
Meisterdus	
Väike karussell <i>Mari Viik</i>	19
Post	21
Nali.....	22
Arva ära!	23
Koomiks <i>Elina Sildre</i>	24

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 • ILMUB KORD KUUS

Toimetuse aadress:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett Dan Mikkin

Tähekest saab tellida otsekorralduslepinguga
www.tellimine.ee
telefon 666 2535

Esikaane on joonistanud Kirke Kangro.

TÄHEKEST TOETAB EESTI KULTUURKAPITAL

IGALE BEEBILE RAAMAT!

Eesti Vabariigi 90. sünnipäeval saavad kõik lapsed, kes sündivad 2008. aastal, kingiks raamatu. Tegu on eesti lastejuttude kogumikuga, mida ilmestavad omaaegsed illustratsioonid. Valimikus leiab jutte ja luuletusi läbi kogu 20. sajandi, meie päevini välja. Leiab ka mitu juttu, mis pole raamatusse veel jõudnudki, vaid ilmunud ainult Tähekeses. Näiteks ühe Aino Perviku presidendi-jutu ja Andrus Kivirähi loo „Endatehtud kotlet“.

Idee algatas ja teostas Eesti lastekirjanduse keskus, kirjastas Tänapäev, toetasid kultuuriministerium ja presidendi kultuurirahastu.

SUPERLUMEMEMM 2008

Juba kolmandat korda korraldavad Täheke ja Delfi lastele kõige ilusama lumememme tegemise võistluse. Sellel võistlusel võid osaleda ka sina, kui sul parajasti aega juhtub olema.

Kõigepealt meisterda üks vahva lumememm. Siis tee lumememest foto. Lõpuks saada see foto meiliaadressile laps@delfi.ee. Foto võib saata ka postiga Tähekesse toimetuse aadressil. Fotole tuleb kindlasti lisada memme tegija nimi, vanus ja aadress. Seda selleks, et võitjad ikka oma auhinna õigel ajal kätte saaksid.

Loodetavasti on aasta alguses kõik kohad lund täis ja sellega probleemi pole. Kui aga sinu maja ümber lund ei leidu, võid vabalt pildialbumist või arvutist ka mõned möödunudaastased memmed välja otsida. Parimad pildid leiad hiljem nii märtsikuu Tähekesest kui ka Delfi lastelehelt. Võistlus kestab 15. veebruarini 2008.

Wimberg

KAKS VEOAUTOT

MUL ON KAKS VEOAUTOT.
NENDEGA ULJALT
MÖÖDA PÕRANDAT KIHUTAN!
ÜKS ON SUUREM,
TEINE VÄIKSEM.
SUUREM ON SINISE KASTI
JA PUNASE KABIINIGA,
KERE METALLIST.
VÄIKSEM ON PLASTMASSIST
JA TUMESININE, AINULT
KAST ON VALGE.

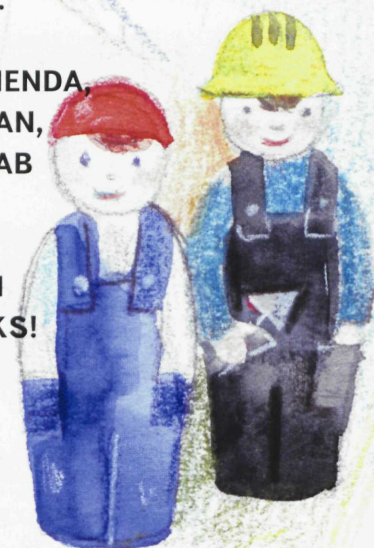
MIDA KÕIKE ON
NENDEGA VEETUD!
ÜHEST KAPIST
TEISE KAPINI,
VOODIST AKNANI,
MINU TOAST ESIKUSSE.
PÖRR-PÖRR! ÄNN-ÄNN!
SÕIDAN JA SÕIDAN –

OLEN TUBLI AUTOJUHT.
TÄNA VEAN KLOTSE,
SELLE SUUREMAGA.
KALLUTAN KOORMA MAHA
JA SIIS –
HAKKAN EHITAJAKS!

EHITAN JA EHITAN –
OLEN TUBLI EHITAJA.

AGA SEE VEEL EI TÄHENDA,
ET KUI SUUREKS SAAN,
MINUST EHITAJA SAAB

VÕI TRANSAMEES.
OH EI! MINA HAKKAN
KUULSAKS LAULJAKS!

Wimberg

ÜKS ÕUNA SEES

VÕTSIN SUURE JA PUNASE POEÕUNA.
VAATASIN: ISUÄRATAVI!
LÕIN ÕUNALE HAMBAD SISSE –
AGA TÜKKI KÜLJEST
ÄRA EI HAMMUSTANUD.
JÄTSIN SELLE KOORESERVA PIDI
ÕUNA KÜLGE.
HAKKASIN MÄNGIMA,
ET SEE ON ÜKS.
JA ET SELLE UKSE TAGA
ELAB ÜKS MEHIKE.
ÕUNAMEHIKE.
KANGEKAELNE JA JONNAKAS.
KISKUSIN HAMMASTEGA
UKSE LAHTI –
TEMA KISKUS SELLE
KINNI TAGASI.
MINA UUESTI – LAHTI.
TEMA – KINNI.
NII MITU-MITU KORDA.
„ÜKS LAHTI – JA KOHE!” PÕRUTASIN.
„HÄ-HÄ-HÄÄ!” NAERIS TEMA VASTU
OMA VASTIKUT JA UPSAKAT NAERU.
MUL SAI HING TÄIS.
NO KAUA VÕIB!
REBISIN ÕUNAL UKSE KÜLJEST.
SÄH SULLE!
JA LÄKSIN SIIS KOHE
ÜLEJÄÄNUD ÕUNA KALLALE.

NII TÕESTI OLI.
NII MA NEID ÕUNU ALATI SÕIN.

Joonistanud Mare Hunt

Jan Rahman

SUVENIIRID JA TALVENIIRID

Suure Munamäe jalamil pidas suveniiripoe pidaja oma suveniiripoodi. Poe külge oli kinnitatud suur silt, kuhu oli kirjutatud „Suveniirid”. Oli suvi ja poes käis päris palju suveniiriostjaid.

Suveniiripoe riuleil oli kõiksugu suveniire. Seal oli pajuvitstest punutud korve, puulusikaid, puust võinugasid ja pannilabidaid. Veel oli seal savist kruuse ja potikesi, sepistatud nagisid ja palju muud.

Kuid kui suvi läbi sai ja talv hakkas tulema, ei tulnud suveniiripoodi enam nii palju ostjaid. Oli päevi, kui keegi ei astunud suveniiripoest läbi ning suveniiripoe pidajal oli igav ja kurb, sest raha hakkas otsa saama.

Suveniiripoe pidaja vaatas telekat ja seal rääkis üks mees, et tuleb majanduskriis ja elu läheb kehvemaks. Mehel, kes seda juttu rääkis, ei olnud prille.

Suveniiripoe pidaja muutus veel kurvemaks. Ta ei teadnud, mida edasi teha ja kuidas edasi elada. Ka riiulitel kükitavad suveniirid hakkasid muretsema.

„Kui meid keegi ei osta, paneb poepidaja oma poe kinni ja meid visatakse ära,“ arvas üks väiksem korvikene.

Aga äkki tuli suveniiripoodi üks mees. Tundus, et tark mees, sest tal olid prillid ees.

„Miks te nii kurvad olete?“ küsis prillidega mees.

„Äri ei lähe, keegi ei taha suveniire osta. Ja majanduskriis tuleb ...“ seletas suveniiripoe pidaja.

„Ei tule mingit kriisi,“ ütles tark prillidega mees ja hakkas seletama: „Asi on selles, et suve-

niire ostetakse suvel, talvel neid keegi ei taha. Talvel tahetakse osta ikka talveniire!

„Talveniire? Mis asjad need on?“ ei uskunud suveniiripoe müüja prillidega mehe juttu.

Talveniirid on kaup, mida talvel vaja läheb. Müt-sid, sallid, kindad, sukad ...“ oli targal mehel vastus valmis.

Siis ostis too prillidega tark mees ühe väikese korvi ja läks ära. Suveniiripoe pidaja helistas oma tädile ja palus poodi tuua palju salle ja mütse, kampsuneid ja sukki, sõrmkindaid ja labakindaid. Ja siis pani suveniiripoe pidaja poele uue sildi, kuhu oli kirjutatud „Talveniirid“.

Niipea kui asjad olid riuleile välja pandud, tormas poodi suur hall hunt. Ta ütles, et tal on väga hea meel, et on koht, kus müüakse talveniire, ja ostis kaks paari labakindaid, et iga käpa otsa jätkuks.

„Ma panen labakindad käppade otsa, siis ei tunne koerad mu jälgi ja lõhna ära ega hakka mind taga ajama. Ja soojem on ka,“ rääkis hunt poepidajale.

Poepidajal läks meel nii rõõmsaks, et ta kinkis hundile ühe pika villase salli kah kauba peale. Hunt rõõmustas väga, tänas ja kiirustas minema.

Ja jälle käis poes palju rahvast. Oli neid, kes tulid uudistama, et mis need talveniirid õieti on, ja ka neid, kel oli midagi selga, kaela, pähe või käte-jalgade otsa vaja. Ja kõik ostsid midagi.

Mõnikord rääkis telekas see rumal, ilma prillideta mees oma juttu edasi, aga keegi ei uskunud enam teda. Sest suve- ja talveniiripoe pidaja oli jõudnud kõigile oma loo ära rääkida ja prillidega meest tae-vani kiita.

Kätlin Vainola

SUUR SALADUS

„Issi, mul on üks salajutt,” teatas Kelli isale.

„No räägi, kullake,” paitas isa Kelli pead, kohendas tekki ja pani õhtujutu lugemiseks mõeldud raamatu korraks öökapile.

Kelli oli hästi salapärase näoga.

„Aga sa pead lubama, et sa emmele ei ütle,” palus tüdruk.

„Miks seda emmele siis öelda ei või? Mis saladus see selline on?” tahtis isa teada.

„See on selline saladus, et emme võib riidlema hakata.”

„Ahsoo,” imestas isa. „Ja arvad, et mina ei hakka riidlema?”

„Sina ei tohi hakata.”

„Huvitav, huvitav, mis saladus see selline on, et mina ei tohi riielda ja emme tohib.”

„Emme ka ei tohi, aga ta võib hakata.”

„No räägi siis välja, hakkab väga põnevaks minema,” tahtis isa juba saladust teada.

„Enne luba, et sa emmele ei ütle!” nõudis Kelli.

„No olgu...” leppis isa.

„Ma siis ütlen...” võttis Kelli hoogu.

„Nii..”

„Ma ei käinud täna mitte ühtegi korda pissil!” tuli Kellist saladus suure hooga välja.

„Khmm,” jäi isale kõhatatus kurku kiipni. „Mida? Kuidas palun?”

„Ma ei käinud mitte kordagi pissil,” teatas Kelli uhkelt.

„Kas see on siis hea, kui kordagi pissil ei käi?” imestas isa.

„Jah, Krislin lasteaiast ei käinud ükskord nädal aega. Ta ise rääkis,” jutustas Kelli.

„No küll on vahva,” rõõmustas nüüd isa. „Aga see Krislini jutt on küll udujutt. See lihtsalt pole võimalik, ilma pissimata pole võimalik elada.”

„Päriselt või,” muutus Kelli murelikuks. Mine tea, äkki tõesti pole võimalik ilma pissimata elada.

„Ja nüüd on sulle ette nähtud preemia,” teatas isa ja haaras Kelli sülle. „Selle eest, et sa täna kordagi pissil ei käinud, saad auhinnaks reisi potile.”

„Ja emmele ei ütle me tõesti parem mitte midagi,” lisas ta silma pilgutades.

Kristiina Kass

UNELINNU PESA

Ella peas on unelinnu pesa. Igal hommikul, kui Ella üles ärkab, on tema pehmetesse turris juustesse ilmunud suur tuust. Emme peab seda täitsa tavaliseks takuks, mis on tulnud, kui Ella voodis vähkreb. Ta harjab Ella juuksed siledaks. Aga Ella teab, et juuksetuust on tegelikult linnupesa.

Nimelt ühel õhtul, kui Ella oli magama läinud, märkas ta väikest sinist lindu oma voodi kohal lendamas. Lind maandus Ella kaisukoera karvasele koonule, tatsus seal veidi ringi, sobras karva nokaga ja tõusis jälle lendu.

„Kes sina selline oled? Ja mis sa minu toas teed?” tahtis Ella teada.

„Mina olen unelind,” piiksus väike lind ja vaatles Ellat oma ümmarguste siniste silmadega. „Ma otsin mõnusat pesapaika. Äkki on sul mõni hea mõte?”

Ella tõusis istuli ja vaatas toas ringi.

„Hamstri puuris on saepuru! Ja mu padja sees on udusuled. Aga seda ei tohi küll katki teha, muidu emme vihastab.”

Sinine lind tõusis parinal lendu ja maandus hamstri puuril.

„Pähh, milline hais siin on!” kirtsutas ta siiski nina ja lendas samas Ella öölauale. Ta uuris veidi aega Ellat, keeras pead ja naksutas varbaküüntega mõtlikult lauapinda. Järsku hüppas ta Ellale pähe ja hakkas tüdruku juustes siblima.

„Suurepärane! Fantastiline! Esimese klassi pesamaterjal!” piiksus lind vaimustatult.

Nüüd oli Ella tõeliselt hämmastunud.

„Kuule lind, ega sa ometi ei arva, et ma annan sulle oma juuksed peast? Ma ei saa ju kiilakana lasteaeda minna!”

Unelind hakkas Ella jutu peale itsitama. „Naljatilk! Ega ma su juukseid peast ära tiri, ma mõtlesin ainult sinna pesa teha. Sina võid sel ajal rahumeeli magada.”

Ellale oligi uni kallale tükkinud. Ta sättis end ettevaatlikult külili, tõmbas teki lõua alla ja soovis unelinnule haigutades head ööd.

Järgmisel hommikul oligi Ella peas suur tuust, aga unelind oli jäljetult kadunud.

„Ikkagi nägin ma seda unelindu ainult unes,” oli Ellal kahju.

Aga kui emme jälle ta juukseid harjas, nagu igal hommikul, pudenes põrandale tillukene sine udusulg.

Aino Pervik

HÄRRA LUGEMISHULL

Härra Lugemishull oli otse pöörane kõige selle järele, mida sai lugeda. Kõige lemmikumad lugemised olid hästi paksud juturaamatud. Kuid härra Lugemishull ei põlanud ära ka igasuguseid kuulutusi või silte või poetšikke või isegi rahapabereid. Peaasi, et neil olid kirjad peal. Ainult piltidega sildid jätsid härra Lugemishullu täiesti külmaks.

Niiviisi oli härra Lugemishullu elu kogu aeg äärmist põnevust täis, kuigi eemalt vaadates sellest aru ei saanud. Eemalt paistis, et ta elu on hirmus igav.

Mitte sinnapoolegi!

Härra Lugemishull elas tohutult huvitavat elu. Kõigesse, mida ta lugese, elas ta ju väga sügavalt sisse. Ja ei olnud midagi, et ta oleks ainult mingite

mereröövliiraamatute või rüütlilugude ohtlikke seiklusi läbi seigelnud. Härra Lugemishull võis ka näiteks matemaatikaõpikut lugedes mõnusast erutusest värisema hakata, ja saksa keele grammatika ajas ta juba nii põneville, et tal hakkas süda maruliselt kloppima. Siis pidi lugemisele väikese vahe sisse tegema, vett jooma ja ootama, kuni süda rahuneb ja ta võib jälle edasi lugeda.

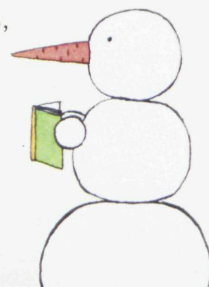
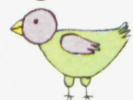
Igal hommikul oli härra Lugemishullu esimehe käik raamatukokku. Härra Lugemishull läks raamatukokku raamatuid vahetama.

Härra Lugemishull laenas raamatukogust ikka kümme raamatut korraga. Ja nii iga päev. Ta oleks rohkemgi võtnud, kuid rohkem talle lihtsalt ei antud.

„Teised tahavad ka lugeda,“ ütles raamatukoguhoidja. „Ei saa ju, et üks lugeja viib kogu raamatukogu endale koju.“

Seda oleks härra Lugemishull küll väga soovunud teha!

Tegelikult ei oleks raamatukoguhoidja üldse nii väga tahtnud talle raamatuid laenata. Raamatukoguhoidjale tundus vahel, et härra Lugemishull ei hobia raamatuid ilusti. Mõni raamat isegi kleepis natuke, kui härra Lugemishull selle raamatukokku tagasi tõi. Aga härra Lugemishull oli esiteks lõpmata kena härra, kes armastas nii väga lugeda, ja teiseks ütles ta alati, et oli raamatukogust saanud raamatu just sellisena, nagu ta selle ka tagastas. Ja veel ütles härra Lugemishull, et ega ta siis ühe päevaga ei jõua kümnet raamatut nii põhjalikult ära määrada, nagu talle siin süüks pannakse.

Raamatukoguhoidjal polnud selle peale midagi kosta. Ta otsis uued raamatud välja.

„Tooge palun ikka neid paksemaid!” ütles härra LugemisHull. Uut raamatuvirna vaadates hakkasid ta silmad särama. Mis ilus päev teda ees ootas!

Härra LugemisHull viis raamatud koju ja läks seejärel poodi. Oli ju vaja toitu osta. Toiduaineid oli muidugi tarvis, kuid poes ootas härra LugemisHullu ees veel midagi pööraselt toredat.

Poes oli nii palju lugemist!

Kõik riulid olid täis kaupu, mille pakendil oli kirjas vapustavaid asju. Kõigepealt oli seal suurelt kauba nimi. Riuli küljes oli ka kauba hind. Aga kõige lähedam oli lugeda, kui palju valku või süsivesikuid või rasvu näiteks sisaldab mingi leib või kui mitu kalorit on ühe jogurtitopsi sees. Mida need valgud või kalorid seal teevad, seda härra LugemisHull ei teadnud. Ja ega ei huvitanudki. Aga ta arvas, et kui juba toidupoes müüakse, siis päris mürk seal ei saa olla. Seadus ei luba mürgiseid toite müüa.

Härra LugemisHull liikus ühe riuli juurest teise juurde ja muudkui luges ja luges ja luges!

Vahepeal pani ta mõne huvitavama ja pikema kirjaga vorsti- või piimapaki toidukorvi. Aedja puuvilja ostis härra LugemisHull ainult siis, kui nende juures oli midagi lugeda. Näiteks kui kurk oli kile sees, kirjad peal. See oli hea kurk.

Kui härra LugemisHull lõpuks koju jõudis, algas tõeline mõnu!

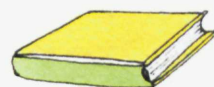
Härra LugemisHull võttis raamatukogust toodud raamatu ja hakkas lugema ning süüa tegema.

Kui söök valmis, hakkas ta sööma, ikka raamat ees. Ja niimoodi kuni õhtuni! Ükskõik, mida härra LugemisHull tegi, ikka oli tal raamat käes. Härra LugemisHull kraamis tube ja ise luges. Härra LugemisHull vaatas telekat, raamat süles. Teleka vaatamise ajal ta loomulikult muudkui luges oma raamatut. Telekas ei seganud üldse, täitsa vabalt jõudis ka ekraani alt servast kirja lugeda. Isegi duši alla võttis härra LugemisHull lugemist kaasa. Duši all luges ta ajalehte. Ja õhtul läks härra LugemisHull voodisse terve kuhja raamatute ja ajakirjadega. Lugeses jäi ta magama, ja hommikul ärgates hakkas aga jälle peale.

Joonistanud Piret Raud

PIRET MILDEBERGI SISALIK PÖÖNINGUSAALIST

EESTI LASTEKIRJANDUSE Keskuse uus maja

Muidugi saab siit lasteraamatuid koju laenata. Esimesel korrusel asub raamatukogu ja ajalehtede-ajakirjade tuba, mida kutsutakse galeriiks. Galeriiks seetõttu, et seintel ripuvad toredate kunstniku Edgar Valteri maalid. Igal pool mujal maja seintel näeb samuti erinevate raamatukunstnike töid.

Teiselt korruselt leiame Eesti lastekirjanduse varakambri, mis annab ülevaate ajaloost. Siin näeb neid raamatuid, mida lugesid vana aja lapsed. Mõni raamat on isegi üle saja aasta vana! Samuti asuvad teisel korrusel luugisaal ja rõdusaal, kus hakkavad toimuma erinevad näitused ja peod. Kusjuures luugisaalis saab istuda vahvatel taburettidel, mille erinevad kunstnikud on pilte täis joonistanud!

Üks põnevamaid kohti uues majas on aga kolmanda korruse pööningusaal. Siin on plaanis hakata muinasjutuvestja Piret Pääri käe all korraldama lugude vestmist – nii kooli- kui ka lasteaialastele. Kunstnik Piret Mildeberg hakkab kaks korda kuus õpetama meisterdamist

LASTERAAMATUTE UUS KODU

Talinnasse on tekkinud uus tore maja, kuhu võib kogu perega uudistama minna. Jaanuaris avab ukseid Eesti lastekirjanduse keskus uuel aadressil Pikk 73.

Varem asus sama keskus Liivalaia tänaval. Kuid kuna ilusaid lasteraamatuid tehakse aina juurde, siis ei tahtnud need lõpuks vanadesse ruumidesse ära mahtuda. Nii koliski Eesti lastekirjanduse keskus Tallinna vanalinna. Tema uued

LUGEMISSAALI VALVAB MUHV

naabrid on Paks Margareeta ja Kolm Õde. Lasteraamatute päralt on tervelt kolm korrust ning mahukad keldriruumid. Mida keskus siin põnevat toimuma hakkab?

ÜLLE MEISTRI MAALITUD TOOL

2.–4. klassi õpilastele. Mõistagi saab keskus kohtuda ka põnevate raamatunimestega. Esimene kohtumine leiab aset juba veebruaris.

Alates veebruarist hakkavad kord kuus reedeti toimuma ka tantsuõhtud põhikooli õpilastele, kes on läbinud tantsimise algkursuse. Neljapäeviti on neil lastel, kes mängivad mõnda pilli, võimalik iseenda ja teiste rõõmuks esineda.

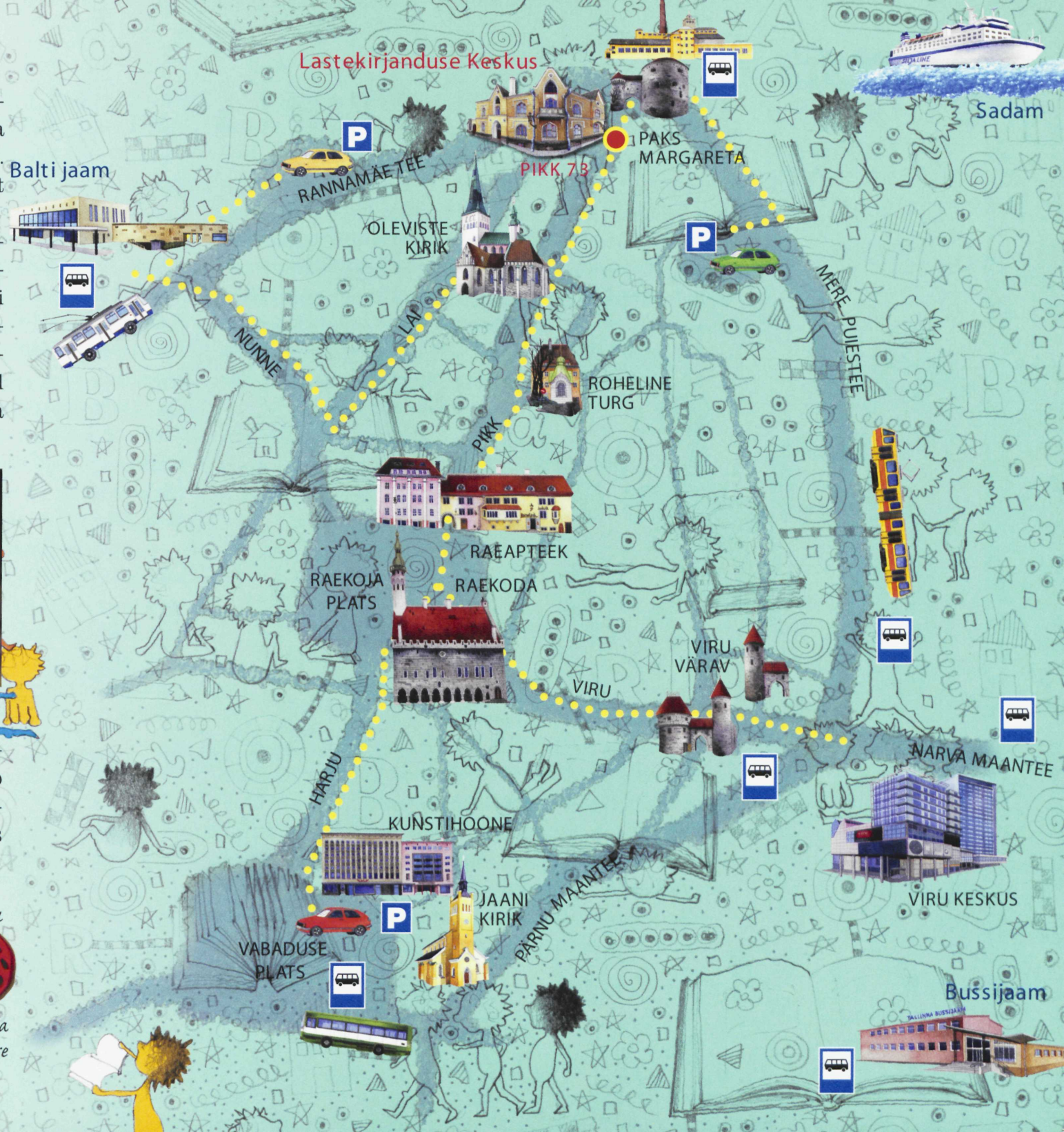
VANA AJA AABITSAD

Kuidas lastekirjanduse keskus Tallinnast üles leida, näeb kõrvaloleval kaardil. Tulge külla! Kõik üritused on keskus tasuta.

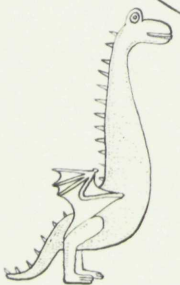
Ilona Martson

Pildistanud Raivo Tiikmaa
Joonistanud Regina Lukk-Toompere

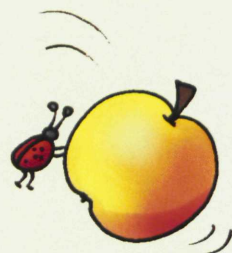
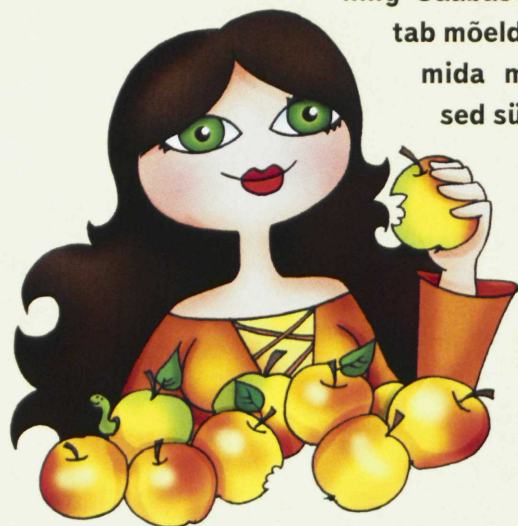

MUINASJUTUTEGELASTE TOIDUTARKUSED

MINULE
MAITSEVAD
PRINTSESSID!

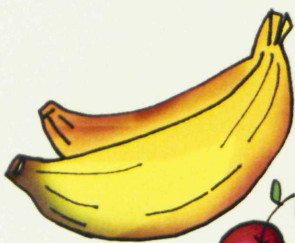

Seitsme maa ja mere taga asub Muinasjutukate maa, kus tegutseb kuri nõid Protosiilus oma käsualuste Inetu Hiiglase ja lohepoiss Leonardoga. Nende naabruses elavad teiste hulgas Lumivalgeke, kes armastab õunu ja pirne, ning Saabastega Kass, kes armastab mõelda. Täheke tunneb huvi, mida muinasjutumaa tegelased süüa armastavad.

Mida armastab Lumivalgeke?

Ilus Lumivalgeke armastab näiteks õunu. Lumivalgeke räägib: „Saabastega Kass ütles, et inglaster on vanasõna: üks õun päevas hoiab haigused meist eemal. See on absoluutselt tõsi! Ma armastan õunu väga ja pole juba kümme aastat haige olnud! Kass ütleb, et õunad varustavad meid paljude erinevate vitamiinidega, õun annab hea söögiisu ja parema enesetunde – värskust saavad nii keha kui ka mõte, kaob väsimus, paraneb seedimine, organism puhastub.”

Hiiglasehakatis elab ligase limonaadijärve kaldal. Ta on muidu tore sell, aga natuke aeglase mõtlemisega, sest nõid Protosiilus sööda talle kogu aeg sisse vahukomme, rasvaseid kartuleid ja burgereid. Hiiglane toitub ebatervislikult. Seetõttu ei jaksa ta ennast ka väga palju liigutada ja mõelda. Seda kasutabki kiusupunn Protosiilus ära, et hiiglasehakatist oma võimu all hoida.

Saabastega Kass on muinasjutukate hulgas kõige targem. Kass lesib tavaliselt võrkkiihes, loeb raamatut ning mõtiskleb, silmad kinni. Tihti närib ta samal ajal porgandit, et nägemist teravana hoida, või rüügab piima, sest see teeb luud tugevaks ja lihtsalt maitseb talle. Ja loomulikult armastab üks kass kala!

„Kõigepealt armastavad kõik kassid kala sellepärast, et kala on maitsev!” kinnitab Saabastega Kass. „Aga iga kass teab ka seda, et kalas on palju D-vitamiini. Mina armastan rasvast kala, sest seal on rohkem vitamiini, mis aitab kaltsiumil luud tugevaks teha, ning selline vajalik aine nagu oomega-3-rasvhape, mis on südamele hirmsasti hea.”

Head ja halvad kartulid

Kõige populaarsem toit kogu muinasjutumaal on kartul. Saabastega Kass on aga õpetanud, et mitte kõik kartulid ei ole head – on härra Hea Kartul ja härra Halb Kartul. Sellepärast armastavad näiteks Saabastega Kass ja Lumivalgeke süüa auru- ja keedetud kartuleid, sest selliselt valmistatult jääb kartulisse rohkem kasulikke aineid alles kui näiteks õli sees praadides ja kõhu saab ka hästi täis.

Lohepoiss Leonardole meeldivad ahjukartulid. Kui kartuleid ahjus parajalt küpsetada ja õliga mitte liialdada, siis on ka ahjukartulid hea tervislik toit. Lohepoiss ei suuda küll mõnikord ennast ohjeldada ja nii kipuvad tema ahjukartulid vahel tema hingeõhu käes ära kõrbema ...

Aga kartulikrõpsud – need on nii kahjulik kraam, et neid ei riski süüa isegi nõid Protosiilus. Hiiglane mõnikord salaja krõbistab neid ja siis on ta terve päev kägaras maas, sest teda ajab iiveldama, ja söögiisu on tükiks ajaks läinud. Friikartulid on muidugi päris ahvatlevad, aga targemad muinasjutukad teavad, kui palju on friikartulites soola ja rasva, ning sellepärast söövad nad friikartuleid väga harva. Ainult Protosiilus ja hiiglasehakatis õgivad neid alatasa ja sellepärast valutab neil mõlemal kõht. Ja kuna kartuli kasulikud ained suurel kuumusel õli sees praadides peaaegu kõik ära kaovad, siis on hiiglasehakatis ka kogu aeg selline lontu ja loid.

Muinasjututegelaste seiklustest saate veel lõbusaid lugusid lugeda raamatust „Sööärasöö” või internetist aadressil www.toitumine.ee

Tagli Pitsi

Proovi ka ja kirjuta, kuidas õnnestus!

Joonistanud Anni Mäger

Villem Sakarias Ehasalu, 3. kl, Elva gümnaasium. Toredaima jubepildi auhind.

JUBEJUTTUDE VÕITJAD

Kristjan Kull,
3. kl, Laeva põhikool

Urmo Rosenber
(8 a), Laeva põhikool

Novembris väljakuulutatud Täheke-se teisele jubejutuvõistlusele saabus ligi 500 toredat ja ülimalt õudset juttu. Kuna valiku tegemine oli tõeliselt keeruline, siis otsustas zürri koosseisus Ilona Martson (Täheke), Helbe Mäevere (Delfi), Jaanus Vaiksoo ja Wimberg, et antakse välja kuus preemiat vanuserühmas 9–12 ja viis preemiat vanuserühmas 5–8. Kõik preemiad on võrdsed.

Suuremate laste juttudest arvati parimateks Mart Kolgi, Ando Juurika, Elisabeth Raidi, Georg Simmulü, Markus Araku ja Ella Meeli Augusta Estoniuse lood. Väiksemate laste hulgas olid tublimad jutukirjutajad Mark Vainomaa, Ingrid Tivas, Sandra Lass, Valter Koitjärv ja Charlotte Chrisabel Karniol. Palju õnne! Rohkem jutte saad lugeda Täheke kodulehelt www.taheke.delfi.ee.

ÕUDNE NAERIS

Ühel päeval avastas taat, et naeris on väga suureks kasvanud. Ta üritas naerist välja tõmmata, kuid ei suutnud. Siis saabus öö ja taat jäi magama. Äkki muutus naeris õudseks koletiseks ja rebis taadil südame välja.

Hommikul leidis ka eit, et naeris on väga suureks kasvanud. Siis avastas ta naeri kõrvalt oma surnud mehe. Eit hakkas kohe nutma ja oli väga vihane ning peksis naerist kõvasti. Nutmine väsis teda hirmsat moodi, nii et ta jäi magama. Kui saabus öö, võttis naeris ka temalt südame välja.

Hommikul tuli lapselaps oma vanema ja vanaisa otsima. Lapselaps hakkas nii hirmasti nutma, et naeril hakkas temast hale. Ta muutis eide ja taadi jälle elavaks. Kõik olid õnnelikud elu lõpuni.

Ando Juurikas,
3. kl, Tõrva
gümnaasium

Raul Madis Edovald,
3. kl, Tallinna 32. keskkool

ÜKSINDA KODUS

Ükskord olin vennaga kodus. Mängisin arvutimängu, kui äkki kuulsin teises toas samme ja ukse kriuksumist. Läksin ruttu vaatama, kes see seal on, aga selgus, et seal ei olnud kedagi. Seejärel läksin tagasi oma tuppa, lülitasin arvuti välja ja hakkasin juba toast lahkuma, kui nägin, et arvuti läheb jälle iseenesest käima. Mõtlesin, et ju on mingi arvutiviirus, mis ei luba arvutit kinni panna, ja sulgesin arvuti uuesti. Ekraan oli juba must, kui järsku ilmusid sinna punased silmad ning kiri „Ma jälgin sind!“.

Ma kokkusin kohutavalt. Seekord ei mõelnudki ma enam arvuti sulgemisele, vaid tormasin teise tuppa oma venna juurde ja rääkisin talle, mis juhtus. Loomulikult ei uskunud vend mind. Ta arvas, et võib-olla tegi keegi lihtsalt nalja. Vend nõustus siiski minuga kaasa tulema, et seda kirja oma silmaga näha. Kui me aga minu tuppa jõudsime, oli arvuti ikkagi lõplikult välja lülitunud.

Carlotta Chrisabel Karniol, 2. kl,
Rocca al Mare kool

JUBE PINAL

Ühel poisil oli pinal, mis söi kõik pliiatsid ära. Kutsuti kohale politsei, ka see ei aidanud. Pandi üles kaamerad. Midagi ei olnud näha. Poiss ostis poest teise pinali ja jättis oma pinali poodi.

Ühel päeval tuli poodi uus töötaja. Tema ei teadnud midagi poisi pinalist ja müüs selle ühele tüdrukule. Tüdruk läks koju, ja kui ta tahtis pinalist sinist pliiatsit võtta, söi pinal tüdruku ära.

Valter Koitjärvi, 2. kl, Kehra gümnaasium

HIINA MEES JA NÄLJANE KOER

Elas kord üks hiinlane.

Ühel päeval koputas ta uksele näljane koer. Mees sai aru, et koer on näljane, ja andis koerale hiina toitu. Koerale Hiina toit ei maitsenud ja ta hüppas järsku hiinlasele kallale. Nii sõigi koer hiinlase ära.

Sellest ajast peale elab koer hiinlase majas ja sööb kõiki toite, mida tahab.

Markus Arak, 3. kl, Tallinna 32. keskkool

Joonistanud Kevin Keith Parker, 3. kl, Rocca al Mare kool

JURETUTT

Elas kord üks mees ja tal oli lehm. See mees armastas väga oma lehma. Selle lehma nimi oli Muu. Mehe nimi oli Jaan.

Ükskord pimedal talveööl sähvatas lauda kohal valgus. Samal ajal magas Jaan voodis. Mingi kummaline hääl äratas Jaani üles. Ta oli julge mees, aga seekord tundis ta kõhedust. Ta pani end vaikselt riidesse, võttis ukse kõrvalt kaika ja suundus lauda poole. Ei teadnud isegi, miks, aga tundis, et just sinna peab ta minema. Lauda juurde hiilnud, pigistas ta kaika tugevasti paremasse pihku ja tegi vasaku käega laudaukse

vaikselt lahti. Uks tegi avanedes judinaid tekitavaid kräginaid.

Laudas oli pime. Kedagi polnud näha. Jaan läks edasi sennapoole, kus ta teadis lehma olevat. Järsku kostis astumist – Jaani enda Muukene tuli talles hõõgivate punaste silmadega vastu. Jaan jäi ehmatuses kangeks ja pigistas kaika kõvasti mõlemasse pihku. Muu läks mehele sarvedega kallale. Kui Jaan ehmatuses üle sai, siis ta mõistis, et lehm on needus peal. Ja et Jaan oli tark mees, siis ta teadis, kuidas sellest lahti saab. Ta pigistas kõheldes, kuid kindla käega kaigast, sülitas sellele kolm korda peale, võttis suure kaarega hoogu ja lõi Muule vastu pead, nii et Muu sarved kõlisesid ja punastest silmadest tulesädemeid välja löi. Nüüd muutusid Muu silmad aeglaselt jälle tavaliseks.

Jaan kallistas oma lehma – ta oli nii rõõmus, et tema lehmake oli jälle seesama armas lehm, kes varemgi.

Kui teil on lehm ja te näete sähvatust, siis tundke hirmu!!!

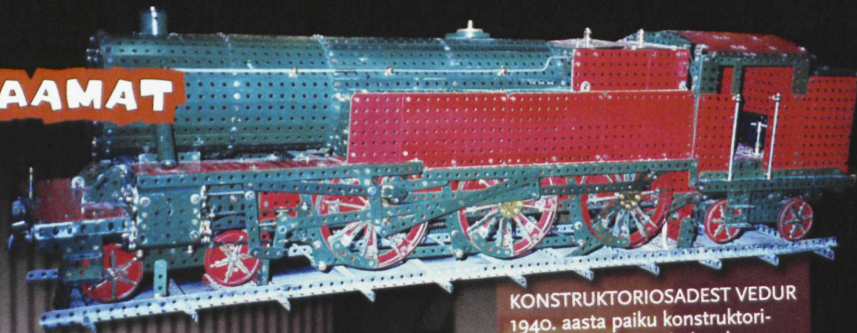
Mark Kolkk, 3. kl, Rocca al Mare kool

Joonistanud Kerttu Lilian Kaliste, 3. kl, Elva gümnaasium

Joonistanud Eva Mari Mahhov, 4. kl, Rocca al Mare kool

KONSTRUKTORIOSADEST VEDUR
1940. aasta paiku konstruktori-
osadest kokkupandud vedur
koosneb sadadest väikestest
metalldetailidest.

MÜNTIDEST KUJU
Töödeldud münti-
dest valmistatud
George Washingtoni
skulptuur.

PEALUUST KARIKAS
Sellest inimkolbast
tehtud karikast jõid
verd ja veini Tiibeti
mungad.

ROBERT EARL HUGHES
20-aastase Robert
Hughesi võõmbermõõt
oli 2,7 meetrit. Ta suri
32-aastaselt, kaaludes
485 kg.

PUUST NÄGU
Selle näo tegemiseks oli
jooni ja mustreid, mis
puutükis juba peitu-
sid, vaja ainult õige
vähe järele aidata.

RIPLEY REKORDID

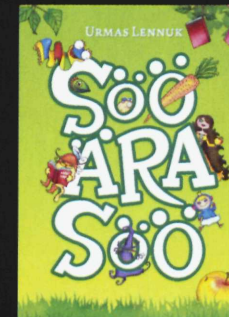
Tänapäev, 2007

Tänavu ilmus esimest korda eesti keeles Ripley raamat „Usu või ära usu”, kuhu on kogutud maailma kõige kummalisemad, hirmsamad ja põnevamad lood. See on üks populaarsemaid meelelahutuslikke faktiraamatuid maailmas.

SÖÖARASÖÖ

Urmas Lennuk
Varrak, 2007

See raamat on kirjutatud selleks, et lapsed teaksid, milline on tervislik toit ja mida peaks sööma. Ja et hommikuti peab silmi ja hambaid pesema, enne kui sa kooli või lasteaeda lähed.

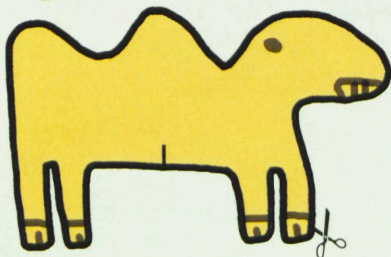
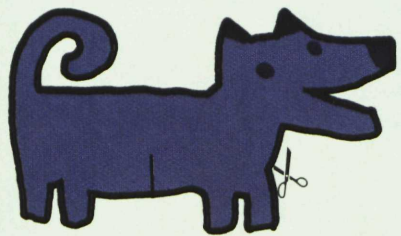
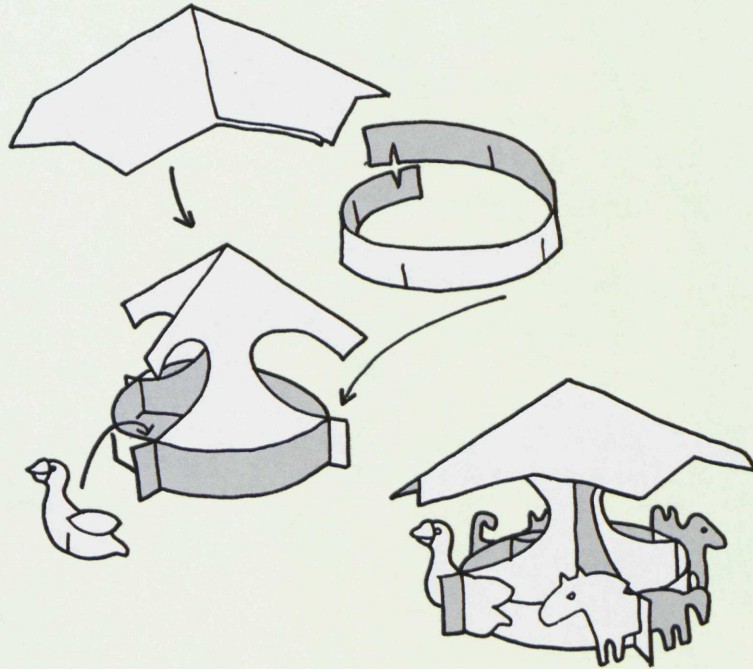
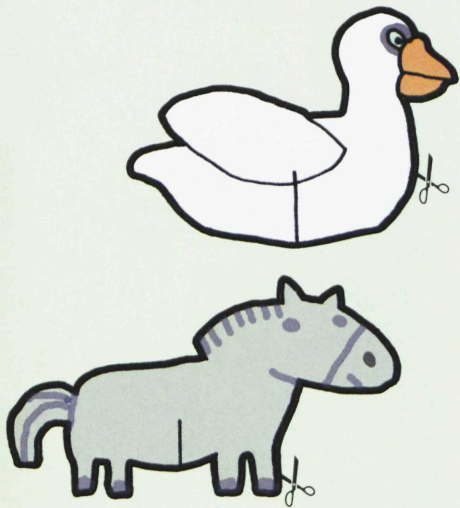
Raamat räägib Muinasjutumaal elavast kurjast nõiast Protosiilusest, kes tahab saada kõigi laste lemmikuks ja tahab anda lastele friikartuleid ja muid ebatervislikke toite, et neile meeldida. Raamatu kõige targem tegelane on Saabastega Kass. Saabastega Kassi sõbrad on Lendav Vaip ja Lumivalgeke. Veel on raamatus vinnilise näoga Hiiglane, kes sööb ära kõik, mida ta leiab, ja Lohepoiss Leonardo, kes on Protosiiluse sõber ja ka Saabastega Kassi sõber.

Raamat lõpeb hästi. Kõik saavad aru, et friikartulitele, popkornidele ja mullijookidele pole mõtet raha kulutada. Ja et tervisele palju parem on ikkagi süüa kaalikaid, kapsaid ja porgandeid.

Joonas Lass (5 a) ja
Johanna Lass (7 a), Tallinn

VÄIKE KARUSSELL

MEISTERDUS

Nüüd meisterdame karusselli. Seda tuleb teha nii:

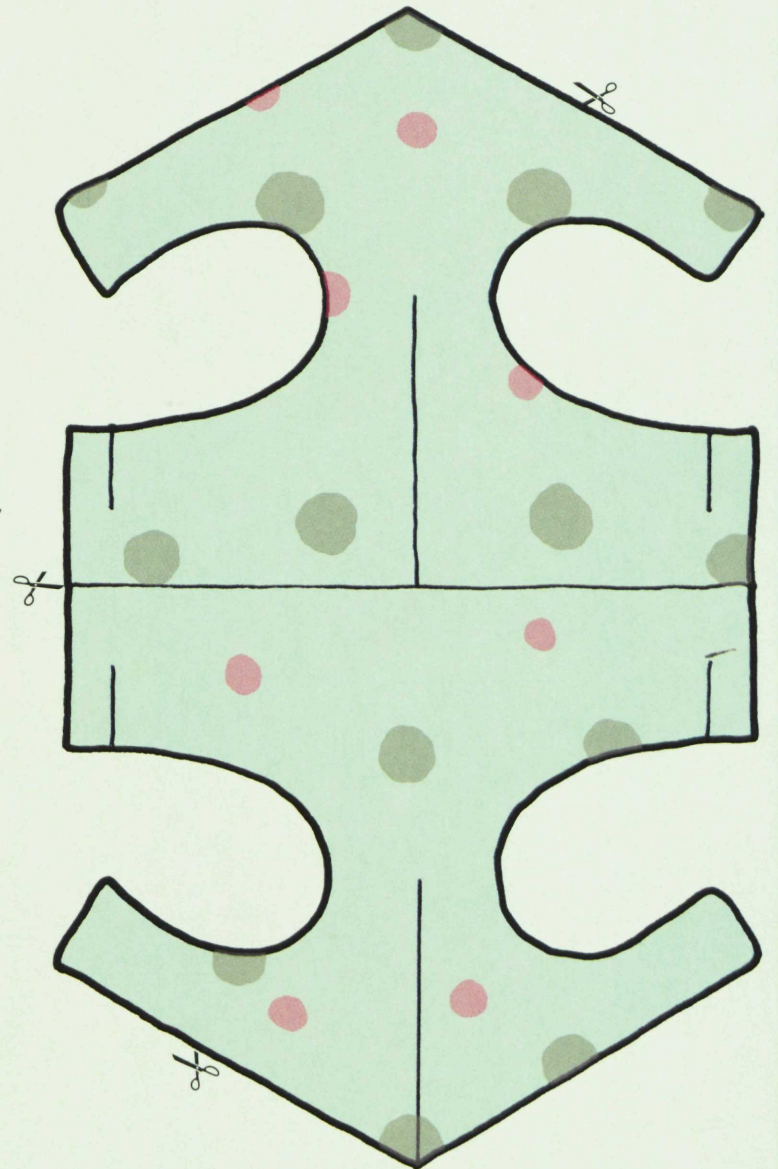
*Lõika musta äärejoone järgi välja karusselli tükid – katus, alus, roheline ääreriba ning neli karussellilooma.

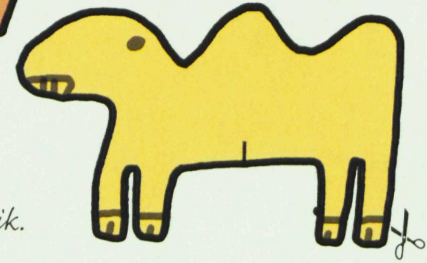
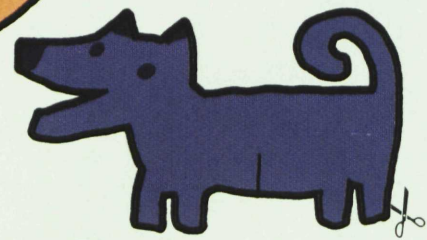
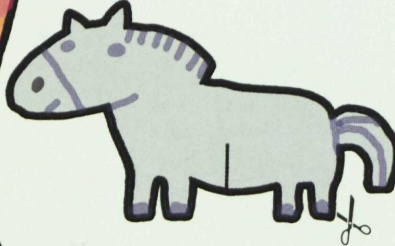
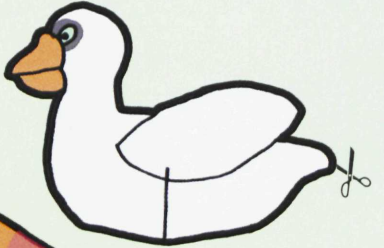
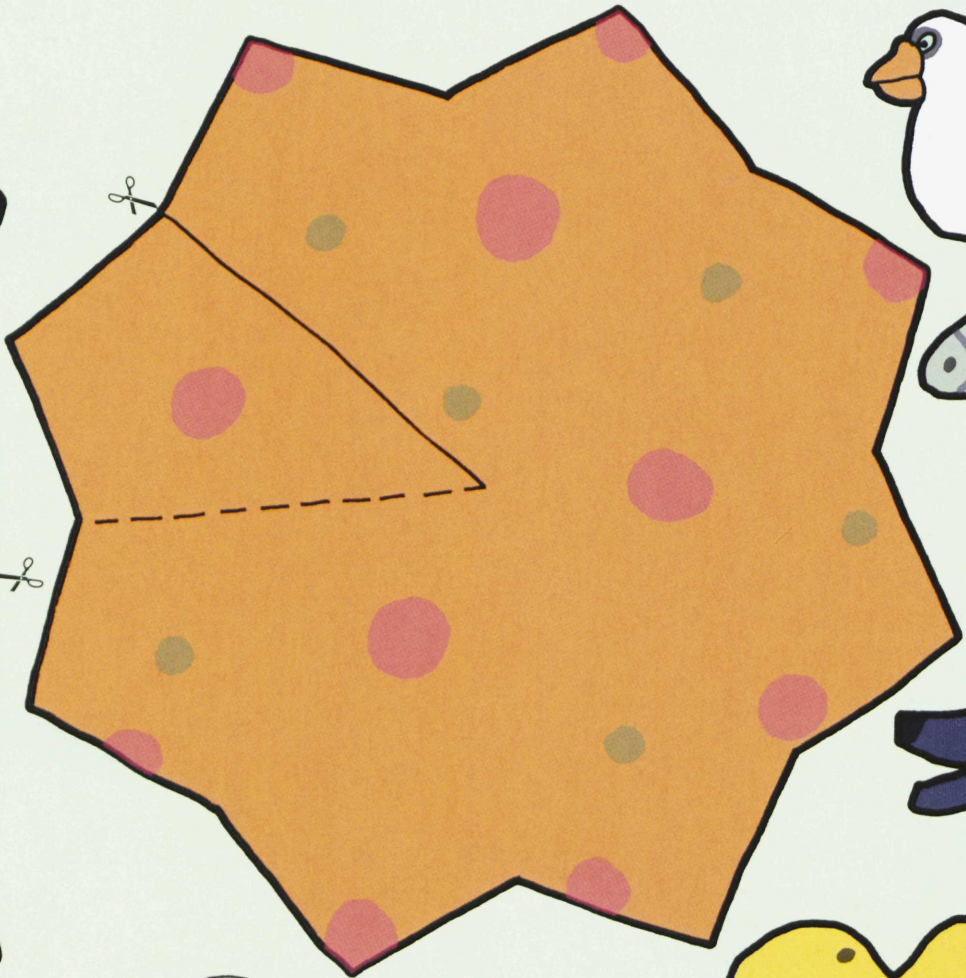
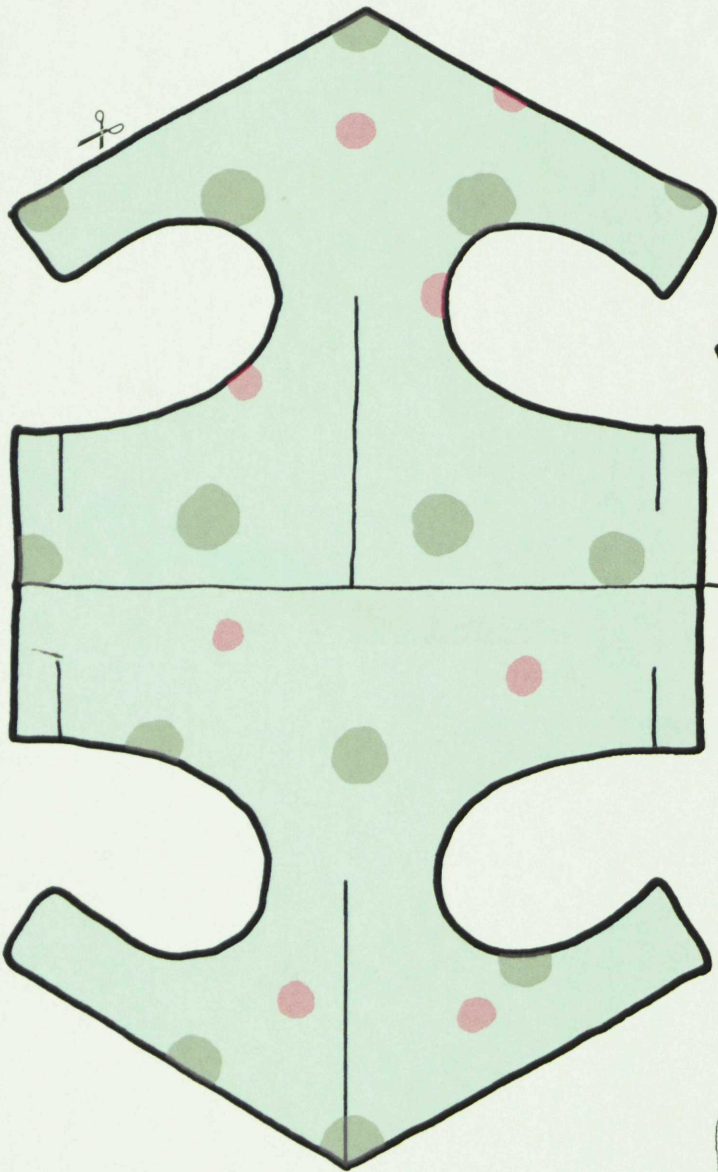
* Lõika märgitud kohtadesse sälgud.

* Ühenda erinevad tükid sisselõigatud sälkude abil nii, nagu joonisel näidatud. Loomad pista aluse ja ääreriba ühenduskohtadesse püsti.

* Kui ääreriba ei taha sälkude abil koos püsida, lisa otstesse veidi liimi.

* Liimi otsast kokku katus ja aseta karussellile.

Meisterdamist õpetas Mari Viik.

TÄHETARK

Joonistanud Sten Sarv
(9 a), Viimsi

MAALI MAAL

Täna tuli Tõraverest tagasi tähehetark Tiit. Ta teatas teistele tähetornis teleskoobiga tehtud teadusavastusest. Täna, teisipäeval, tuvastati tähe Tiit tekkimine taevavõlvile.

Töökaaslased tervitasid Tiitu tormiliselt, töid teadlasele tordi. Tordil retses tibatilluke täheke. Tiit tänas tublisid töökaaslasi. Ta tõusis toolilt, tellis takso, tatsas tänavale, tõttas taas Tõraverre tööle tuhandeid tähti tunnistama. Tuleval talvel tulevad taas tundmatud tähed taevasse.

Laura Tiit, 4. kl, Viljandi
Paalalinna gümnaasium

Joonistanud Kristiina
Veskimäe (9 a), Türi

HIRNUMINE

Hobune Heldur hirnus Hiiumaal hiir Hillele. Hiir Hillel huvitas hobuse hirnumine. Heldur hirnus hästi. Herilane Heino hüppas hobuse hammastesse – hobuse hirnumine häiris herilast. Hiir Hille harjus hobuse hirnumisega. Hall hobune Heldur hüppas hernehunnikusse. Herilane haigestus.

Liisi Pastimäe, 4. kl, Viljandi
Paalalinna gümnaasium

TIIGRIPOTJU

Elab džunglis tiigripotju, eks ta ole päeval norus. Kuid kui saabub südaöö, siis käib tiigripotju töö.

Hommikul ta ärkvel taas, lilli täis on metsa aas. Tiigripotju kaljumäel – ei me tea, mis teksil sääl ...

Johanna Randmann, 3. kl,
Tallinna 21. keskkool

Joonistanud Johanna Treier, 3. kl, Põlva keskkool

Joonistanud Kristiina Kelder (8 a), Tallinna huvikeskus Kullo

Õpetaja: „Juku, sul on jälle koduülesanded tegemata!”
 Juku: „Ausõna, mul oli tehtud ... Aga tint on kadunud ...”
 Õpetaja: „Tint ei saa kuhugi kaduda!” Juku: „Tõesti? Järgmine kord ma siis Trikimehel koduseid ülesandeid teha ei lase!”

Juku: „Issi, mul on sulle kaks küsimust. Esiteks, kas ma võin saada rohkem taskuraha?”
 Isa: „Aga teine küsimus?”
 „Teine küsimus on, et miks ma ei või?”

Õhtul telekat vaadates meenub Juku isale:

„Tead, poiss, eile kaebas lastevanemate koosolekul kehalise kasvatusõpetaja, et sul lonkab distsipliin. Kavatsed sa midagi ette võtta?”

„Juba võetud.”

„Ja tulemus?”

„Nüüd lonkab kehkaõps ...”

Ajalootunnis:

Õpetaja: „Ütle, Juku, mis siis oli, kui raadiot ega telekat polnud?”

Juku: „Rahu ja vaikus!”

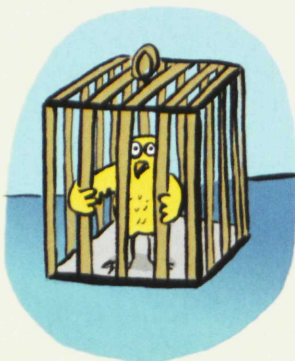
Tööõpetuse tunnis:

Õpetaja: „Oi, Juku, mille sina oled meisterdanud?”

„See on linnupuur.”

„Aga sel pole ju ava! Kuidas lind sisse saab!”

„Ta on juba sees ...”

„Juku, kus su isa töötab?” küsib õpetaja.
 „Loomaaias!”

„Hmm, ma arvasin, et mingis firmas ...”

„Ei, loomaaias ... Ma kuulsin, kui ta ütles, et see pole inimeste töö, vaid loomade piinamine! Ja siis ütles ta, et direktor on oinas, sekretär madu, raamatupidaja krokodill, itimees ja turvamees aga sead, kes panevad lutikaid ...”

Juku on isaga sattunud loomapoodi.

Isa: „Mida me siin teeme?”

„Osta mulle koera kaelarihm, toidukauss ja kõik muu komplekt.”

„Aga Juku, sul pole ju koera ja ega me ei lubakski.”

„Aga kui mul kõik koera-asjad on, siis te lihtsalt peate mulle koera ostma!!!”

Ema on vannitoas ja kreemitab ennast ühe ja teise kreemiga. Juku pärib, mida ema teeb.

„Teen ennast ilusaks,” vastab ema.

Veidi aja pärast tuleb ema vannitoast välja. Juku uurib teda huviga ning küsib siis asjalikult:

„Noh, ei tulnud välja, jah?”

Pimeneb. Ema hüüab rõdult mänguväljakule:

„Juku, kas sa lõpuks koju ka mõtled tulla?”

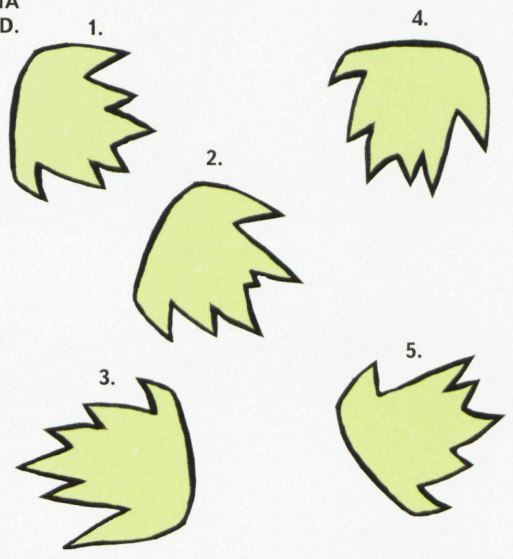
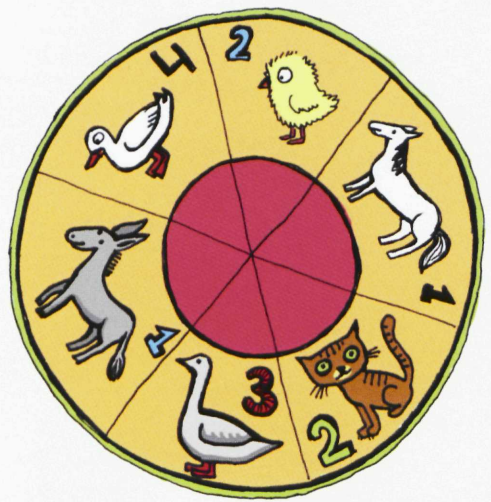
„Ikka mõtlen.”

„Aga miks sa end juba ei liiguta?!”

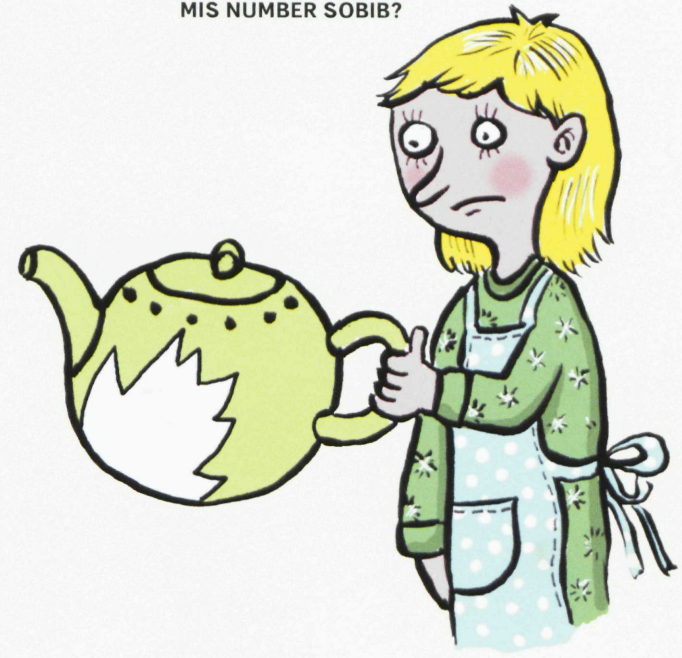
„Sest ma mõtlen pisut veel ...”

NUMBER TÄHISTAB, MITMENDA TÄHE PEAD KIRJUTAMA RINGJOONE SISSE. VASTUSEKS ON ÜKS LIND.

AITA TEELEL KATKILÄINUD KANNU TÜKK TAGASI KLEEPIDA! MIS NUMBER SOBIB?

ÜHENDA TEGEVUS TEGIJAGA.

MUUDA SÖNAS KORRAGA ÜHTE TÄHTE. LEIA PUUDUVAD SÖNAD. ESIMENE TULP ON NÄITEKS ETTE TEHTUD.

SEEN	MARI	KILU	TULI
SEEP	.....	.....	.....
KEEP	.....	.....	.....
KEPP	KIRP	MULD	KULL

Joonistanud Elina Sildre

Tähekesse toimetuse ootab vastuseid 19. jaanuariks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja DVD „Jäaaeg“.

DETSEMBRIKUU „ARVA ÄRA!“ VÕITJA ON TOM-EGERT VOLMER AEGVIIDUST, HANSU JA GRETE AUHINNA VÕITIS JOHANNA PUUSAAG TALLINNAST. VÕITJATEGA VÕETAKSE ÜHENDUST!

TALV ON EESTI
METSLOOMADELE
RASKE AEG.

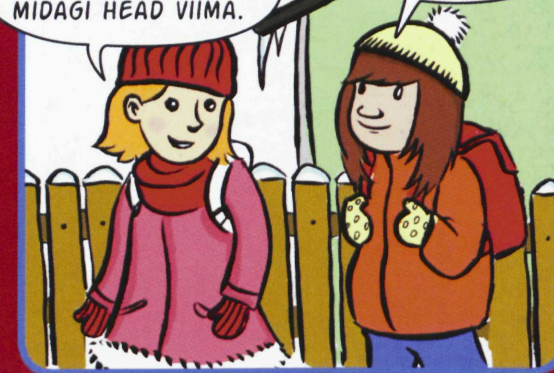

ILMAD ON KÜLMAD JA
LUME ALT ON RASKE
TOITU LEIDA.

SELLEPÄRAST PEAME
ME LOOMADELE TOITU
PANEMA.

PEAKS OMALT POOLT
KA METSAELANIKELE
MIDAGI HEAD VIIMA.

JUST! VIIME
JUBA TÄNA!

KUI KIIRESTI TEEME,
JÕUAME VEEL ENNE
PIMEDAT ÄRA KÄIA.

MIDA TÄPSEMALT
NEILE VIIA? ÄKKI
MINGIT KUIVANUD
LEIBA...

NO KUULE!

VIIME IKKA
SEDA, MIDA
ISE KA SÜÜA
TAHAKS!

VALMIS! NEED
SUURED MATKAKOTID
ON IDEAALESID!

PÄRIS RASKE...

METSAS...

PANEME SÖÖGI SIIA
LAGENDIKULE, KÜLL
NAD HEA LÖHNA
PEALE SELLE ÜLES
LEIAVAD.

HILJEM...

APPI! KES KÜLM-
KAPI ON TÜHJAKS
SÖÖNUD?!

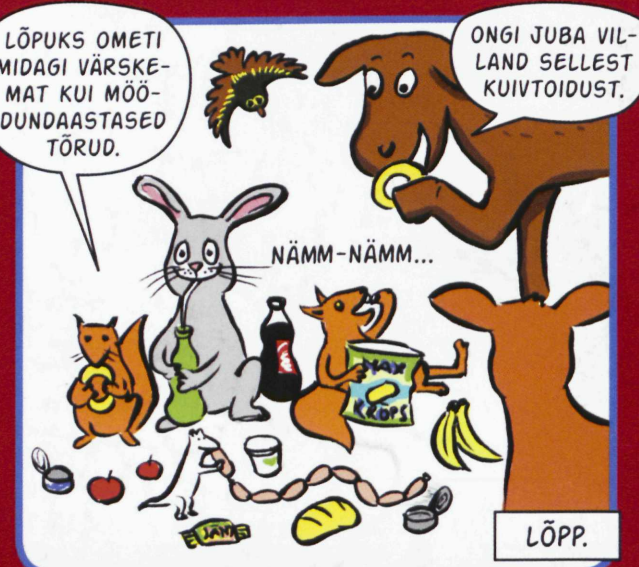

VIISIME HÄDAS OLEVATELE
LOOMADELE NATUKE TOITU.

HELDENE AEG!
LOOMAD SÖÖVAD JU
HEINA, TÖRUSID JA
MUUD SÄÄRAST!

LÕPUKS OMETI
MIDAGI VÄRSKE-
MAT KUI MÖÖ-
DUNDAASTASED
TÖRUD.

NÄMM-NÄMM...

ONGI JUBA VIL-
LAND SELLEST
KUIVTOIDUST.

LÖPP.